

Nr 223.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överskridande av viss delpost i den för länsstyrelserna fastställda avlöningsstaten; given Stockholms slott den 19 april 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 april 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller:

Den 2 juni 1939 fastställde Kungl. Maj:t avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40. Staten upptager bland annat en anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 1,720,000 kronor, bestående av en delpost till grundavlöningar m. m. å 1,570,000 kronor och en delpost till avlöningsförhöjningar m. m. å förslagsvis

150,000 kronor. Den 30 juni 1939 fördelade Kungl. Maj:t mellan de olika länsstyrelserna det till grundavlöningar m. m. anvisade beloppet, varav till landskanslierna tillhoppa 849,900 kronor och till landskontoren 720,100 kronor. Samtidigt förklarade Kungl. Maj:t, att det för varje länsstyrelse angivna sammanlagda beloppet icke finge av länsstyrelsen överskridas utan att Kungl. Maj:t därtill på förhand lämnat medgivande, samt erinrade tillika om att det åläge riksräkenskapsverket att vid räkenskapsgranskningen öva tillsyn därå, att överskridande icke ägde rum. Då delposten till grundavlöningar m. m. av riksdagen anvisats med bestämt belopp, kunde medgivande till överskridande av det belopp, varmed delposten anvisats, icke av Kungl. Maj:t lämnas utan att riksdagens samtycke därtill inhämtades.

I anledning av krisläget medgav emellertid Kungl. Maj:t den 1 september 1939, att länsstyrelse under förstärkt försvarsberedskap finge anställa erforderligt antal extra tjänstemän, därest länsstyrelsen åliggande uppgifter med avseende å den administrativa försvarsberedskapen och därmed sammanhängande frågor icke kunde med de hos länsstyrelsen stadigvarande anställda tjänstemännen medhinnas. Vidare föreskrev Kungl. Maj:t, att där tjänsteman sålunda anställts, anmälan därom utan dröjsmål skulle göras hos chefen för socialdepartementet. Slutligen förklarade sig Kungl. Maj:t vilja framdeles meddela beslut om sättet för täckande av utgifter, som förorsakades av nämnda personalförstärkning. Tills vidare skulle dessa utgifter redovisas under särskild rubrik under vederbörande anslag och anslagspost. Dessa bestämmelser hava sedermera i huvudsak intagits i en den 27 oktober 1939 utfärdad kungörelse (nr 777) om särskilda åligganden, som under vissa förhållanden — vid allmän mobilisering eller eljest, i den mån Kungl. Maj:t därom förordnar — tillkomma länsstyrelserna och dem underlydande myndigheter. Den 8 december 1939 har Kungl. Maj:t meddelat dylikt förordnande.

Den 24 januari 1940 hava länsstyrelserna anmodats att till socialdepartementet inkomma med uppgift angående utgifterna under tiden 1 juli 1939—31 januari 1940 å landskanslierna, respektive landskontoren från delposten till grundavlöningar m. m., därvid utgifterna för övertidsersättningar samt de utgifter, som gjorts med stöd av de i förenämnda beslut den 1 september 1939 och kungörelsen nr 777 givna bemyndigandena, skulle var för sig särskilt angivas. Samtidigt hava länsstyrelserna anmodats att verkställa en beräkning av de belopp, som med iakttagande av all möjlig sparsamhet ansåges komma att för återstående del av budgetåret 1939/40 åtgå till avlöning och övertidsersättning för länsstyrelsernas personal, fränsett den med stöd av berörda beslut och kungörelse anställda extra personalen.

Med särskilda skrivelser hava *länsstyrelserna* i anledning härav överlämnat de begärda uppgifterna. Med bortseende från den extra personalen men med inräknande av utbetald övertidsersättning hava för avlöning av den icke-ordinarie personalen från delposten till grundavlöningar m. m. för tiden 1 juli 1939—31 januari 1940 utanordnats sammanlagt i runt tal 968,000 kronor, varav

540,000 kronor komma på landskanslierna och 428,000 kronor på landskontoren. Det av rådande förhållanden påkallade anställandet av extra personal vid länsstyrelserna har under samma tidsperiod medfört en ytterligare total utgift av omkring 202,200 kronor. Detta belopp fördelar sig med 172,800 kronor på landskanslierna och med 29,400 kronor på landskontoren.

Vidare hava länsstyrelserna beräknat kostnaderna för avlöning och övertidsersättning åt stadigvarande anställd icke-ordinarie personal under tiden 1 februari—30 juni 1940 till ett belopp av sammanlagt omkring 754,000 kronor, fördelat med 417,400 kronor på landskanslierna och 336,600 kronor på landskontoren. Rörande länsstyrelsernas specificerade uppgifter får jag hänvisa till handlingarna.

De alltsedan sensommaren 1939 rådande krisförhållandena hava i vårt land på olika områden nödvändiggjort beredskapsåtgärder från det allmännas sida, för vilkas verkställighet eller kontroll länsstyrelserna i stor utsträckning tagits i anspråk. Men även länsstyrelsernas mera ordinära arbetsuppgifter hava av samma anledning i allmänhet avsevärt ökat i omfattning.

Det är under sådana omständigheter naturligt, att behovet av en förstärkning av arbetskrafterna hos länsstyrelserna redan på ett tidigt stadium gjorde sig starkt gällande. Såsom nämnts har Kungl. Maj:t även medgivit länsstyrelserna att för bemästrande av den genom krisen ökade arbetsbördan anställa erforderligt antal extra tjänstemän. Inom samtliga länsstyrelser har därjämte i växlande omfattning övertidsarbete anordnats, varigenom anställandet av extra tjänstemän delvis undvikits.

Kostnaderna för avlöning av den stadigvarande icke-ordinarie personalen hava såsom nämnts intill den 1 februari 1940 uppgått till 968,000 kronor, varav närmare 73,000 kronor utbetalats såsom ersättning för övertidsarbete. Den extra personalens avlöning har samtidigt dragit en kostnad av något över 202,000 kronor. Sammanlagda utgifterna under berörda del av budgetåret hava sålunda uppgått till (968,000 + 202,000) 1,170,000 kronor.

Mot länsstyrelsernas beräkningar i fråga om medelsbehovet till grundavlöningar m. m. åt den mera fast anställda icke-ordinarie personalen för tiden 1 februari—30 juni 1940 synes någon erinran i stort sett ej vara att göra. För ändamålet bör sålunda beräknas ett belopp av i runt tal 750,000 kronor. Vad den extra personalen beträffar medger den ovissa utvecklingen icke några säkra hållpunkter för bedömande av medelsbehovet under samma tidrymd. Under förutsättning att denna personal intill budgetårets slut blir erforderlig i ungefärligen hittillsvarande omfattning, skulle avlöningskostnaderna kunna uppskattas till omkring 145,000 kronor.

Såsom jag nämnt hava utgifterna för de extra tjänstemännens avlöning tillsvidare redovisats under särskild rubrik under ifrågakvarande anslag. Det kunde ifrågasättas, att dessa kostnader skulle täckas genom särskilt anslag samtidigt med att utgifterna å förskottsstaten upptagas till reglering. Jag förordar emellertid, att vid den förstärkning av grundavlöningsposten, som under alla förhållanden blir nödvändig för den stadigvarande personalens vidkom-

mande, hänsyn jämväl tages till utgifterna till de extra tjänstemännen och att medel således i detta sammanhang äskas även för detta speciella ändamål. Då för innevarande budgetår delposten till grundavlöningar m. m. upptagits till 1,570,000 kronor, skulle posten med hänsyn till vad jag nu anfört behöva förstärkas med $(1,170,000 + 750,000 + 145,000 - 1,570,000)$ 495,000 kronor eller, avrundat, 500,000 kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för länsstyrelserna under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagna delposten till grundavlöningar m. m. må för budgetåret 1939/40 överskridas med högst 500,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sten-Eric Heinrici.